

Grønt Punkt Norge AS -Innsamlerdagen 2016

Svein Erik Rødvik
Leder Innsamling og Gjenvinning
Grønt Punkt Norge

Program for dagen

Kl. 11:30 – 12:30	Lunsj
Kl. 12:30 – 14:00	Velkommen! <ul style="list-style-type: none">• Program for samlingen• Litt om GPN og hver enkelt av oss• Nye utfordringer i bransjen, blant annet konkurranse på emballasje• One stop shop/RENAS. Dagens plastordninger <ul style="list-style-type: none">• Landbruk, blant annet utfordringer med farger, fossilfri plast og bio-plast• Handel og industri – folie næringsliv, økt innsamling• Hardplast-emballasje<ul style="list-style-type: none">○ Paller og bokser○ Farlig avfallsemballasje○ Tiltak og kvernerunde○ "Tomt og tørt"
Kl. 14:00-14:30	Pause

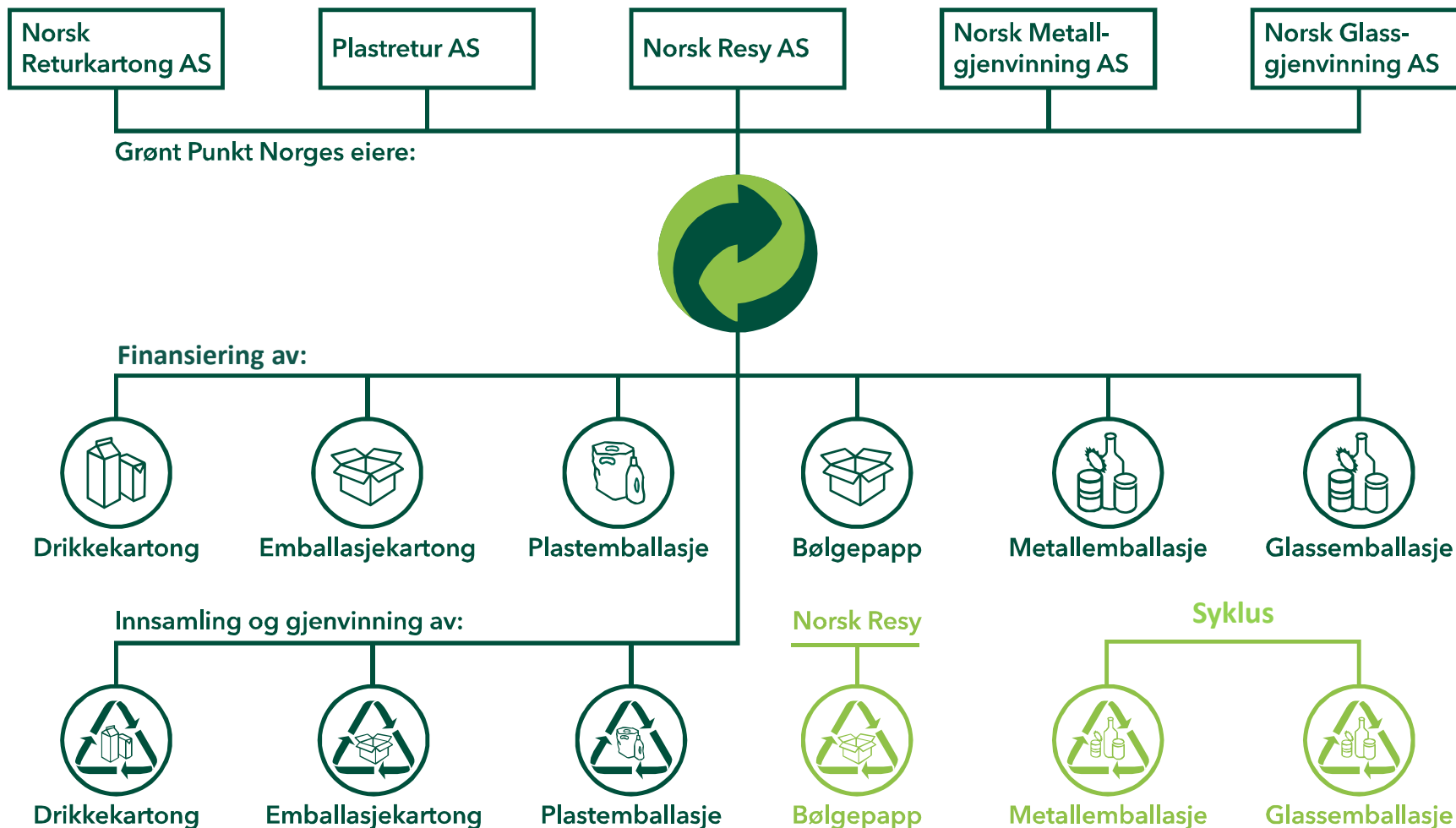
Program ettermiddag

Kl. 14:30-17:30	<p>Miljødirektoratets forslag til regulering av produsentansvaret</p> <ul style="list-style-type: none">• Ved Christoffer Back Vestli, Miljødirektoratet.• Hovedlinjer i forslaget, ingen nye mål, tre-emballasje og tekstiler <p>Sammen om utfordringene!</p> <ul style="list-style-type: none">• Utfordringer og muligheter slik Grønt Punkt Norge ser det.• Utfordringer og muligheter sett fra en innsamler.• Kafédiskusjoner<ul style="list-style-type: none">○ Hva er den største utfordringen for å samle inn plastemballasje?○ Hvordan sammen bearbeide avfallsbesittere?○ Hva skal GPN bidra (mer?) med?○ Hvordan kan vi gjøre hverandre bedre? <p>Oppsummering og intro til kveldens <u>happenings...</u></p>
Kl. 19:30	<p>Samling før middag for de som ønsker</p>
Kl. 20:00	<p>Middag</p>

Program morgendagen

	Fredag 4. november:
Kl. 09:00-11:30	Markedsbearbeiding og kundebehandling – erfaring fra en innsamler <ul style="list-style-type: none">• Hvordan bør ett kundemøte/kundeoppfølgingsmøte legges opp?• Kildesortering hos kunden• Hvordan informere kundene om hvilke muligheter de har? Grønt Punkts bidrag til markedsbearbeiding Grønt Punkts økte krav til tradere og sporbarhet Grønt Punkts revisjoner av næringsinnsamlere
Kl. 11:30	Lunsj og vel hjem

Materialselskapene eies av produsenter av emballasje, vareprodusenter og handelen.

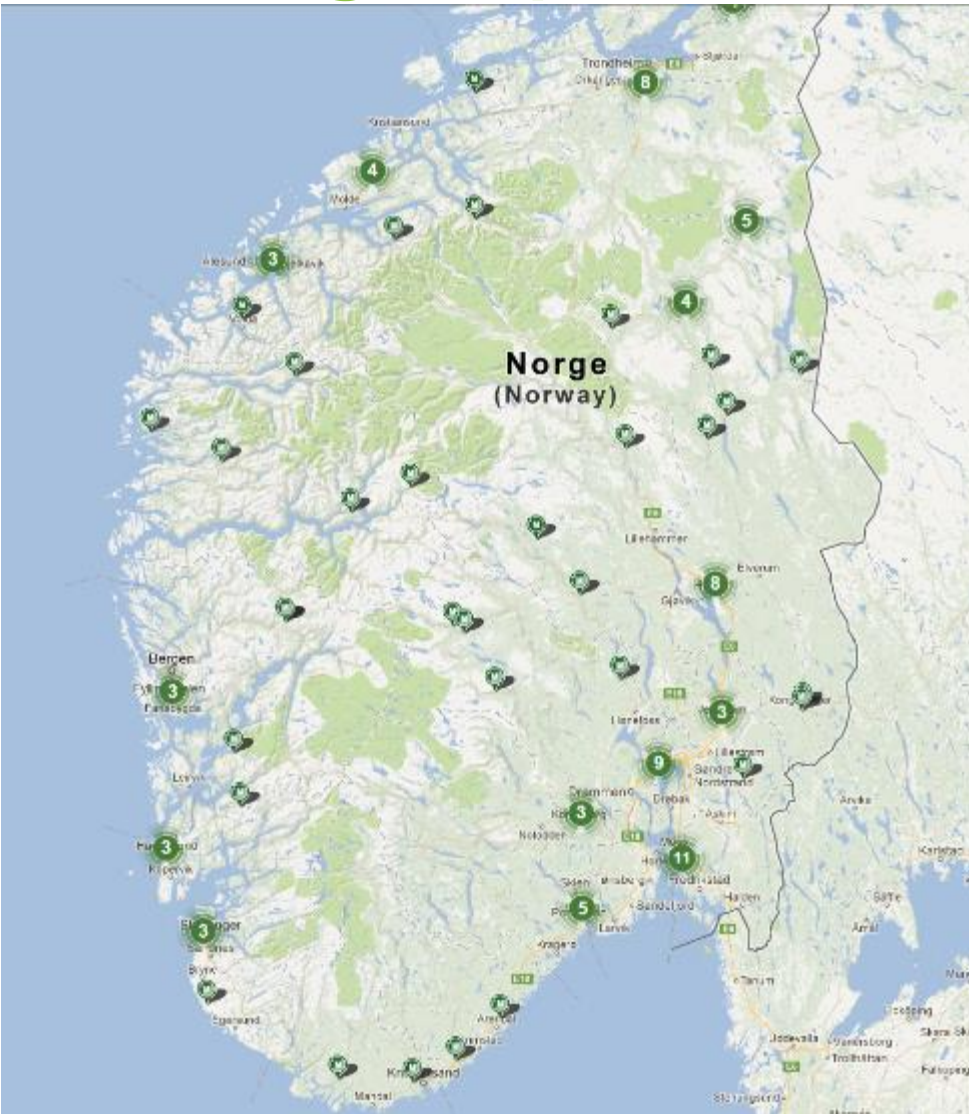

Hvem er vi, og hva gjør vi?

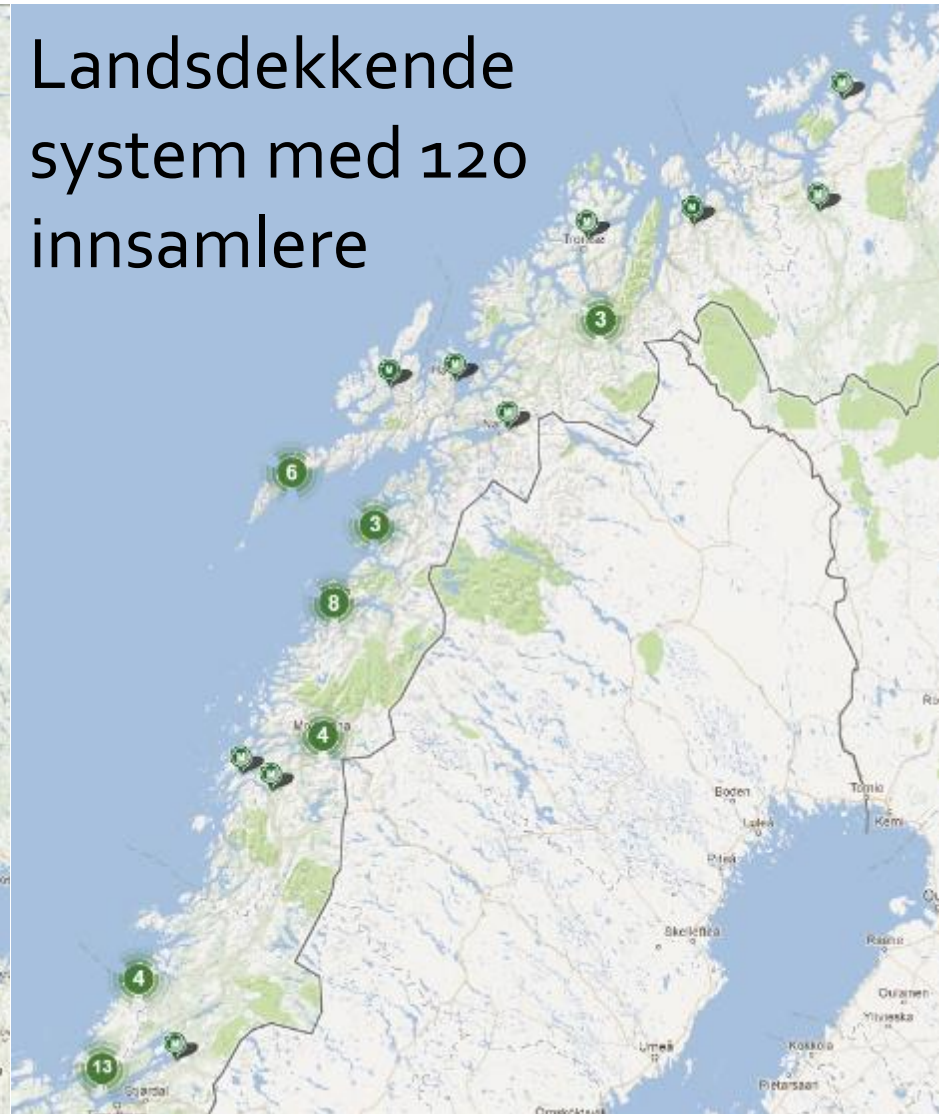
- Roger Eibakk – fagansvarlig næringsliv
- Morten Hjorth-Johansen – Controller (avtaler, rapporteringssystemet, avsetningsansvar)
- Helge Mobråthen – kvalitetssjef (til 1/3-17, deretter Senior rådgiver ut april 2018) – revisjonssystemet
- Petter Aaby Veбенstad – kvalitetssjef (fra 1/3-17) – revisjonssystemet og kommunalt ansvar
- Svein Erik Rødviк – leder innsamling og gjenvinningsavdelingen

Næringslivsplast

Landsdekkende system med 120 innsamlere

Nye utfordringer Endrede rammebetingelser

Endrede rammebetingelser

EUs pakke om sirkulær økonomi

Dekker verdikjeden og har tiltak som vil fremmes innen:

Produktdesign,
produksjonsprosesser og forbruk

Avfallsbehandling

Marked for sekundære
råmaterialer og gjenbruk av vann

Prioriterte områder bl.a. plast og
matavfall

Innovasjon og investeringer

Endrede rammebetingelser

- Rammedirektiv for avfall
- Emballasjedirektiv
- Deponidirektiv
- EE-Direktiv
- ELV-direktiv
- Batteridirektiv

FELLES FOR DISSE:

- Langsiktige mål for materialgjenvinning og redusert deponering
- Generelle krav til produsentansvarsløsninger
- Forenkling og harmonisering av definisjoner
- Krav beregningsmetoder og rapportering

EUs gjennomgang og fornyelse av direktiver

Konsekvenser:

Høyere gjenvinningsmål (økte kostnader)

Mer fokus på design for gjenvinning og produksjonsprosessen

Strengere krav til produsentansvarsorganisasjoner

Kun fokus på materialgjenvinning, (målepunkt og sporbarhet) - ikke energiutnyttelse

Pris for avfallshåndtering skal i større fra implementeres i produktprisen

Harmonisering av EU-landenes avfallsstatistikk

Utfordringer

Konkurranse på emballasjemarkedet

- Konkurranse på emballasje fra 1. januar 2014
- Elretur AS startet da Emballasjegjenvinning AS
- Foreløpig kun medlemmer og lite innsamling...
- Myndighetene skal nå regulere produsentansvaret for emballasje grunnet konkurranse

Fra Ellen Hambro

Produsentansvarsordningen har vært basert på frivillige avtaler mellom myndighetene og næringslivet.

Den har vært vellykket og ført til høy materialgjenvinning.

Nå utfordres systemet av at de etablerte returselskapene har fått konkurranse fra en ny aktør som ikke er bundet av avtalene.

– Det betyr at konkurransen skjer på ulike vilkår.

Nye aktører, som ikke er forpliktet av de gjeldende avtalene, kan velge å samle inn den emballasjen som er mest lønnsom å håndtere.

Dette undergraver systemet og er en trussel mot håndtering av emballasjeavfall.

Vi ser derfor et behov for å forskriftsfeste produsentansvaret, sier Ellen Hambro, direktør for Miljødirektoratet.

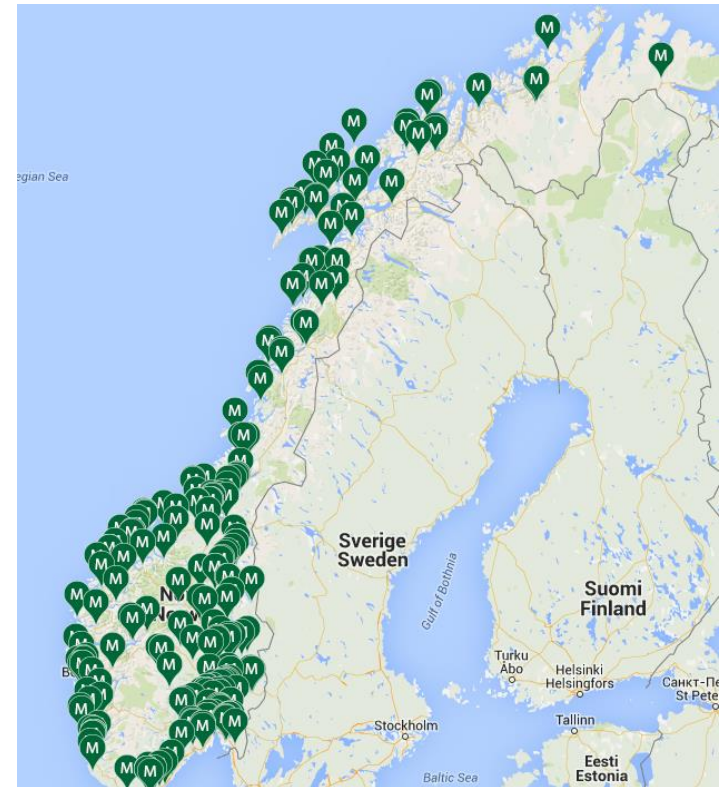
Materialgjenvinningskrav

- Dagens mål opprettholdes for de fleste emballasjetyper, inntil det vedtas nye mål fra EU.
- Måling skjer på basis av hva våre medlemmer setter ut av emballasje på markedet– ikke på en beregnet nasjonal nevner.
 - *Da må vi kreve at det er ensartet måling/beregning av mengder emballasje hos det enkelte medlem- det står at mengder kan kontrolleres mot tall fra TAD og data fra returselskapet om produsentens innenlands produksjon*
- Merk:
 - Emballasjekartong foreslås økt fra dagens 50% i bransjeavtalen til å møte direktivets målsetting på 60%
 - Rapportering på FA, EPS osv opprettholdes (*her vurderer vi en tilbakemelding om endring, blant annet er signaler fra EPS-gruppen i Norsk Industri at de ønsker EPS-krav slettet og inn som del av ordinær plastemballasje*)
 - 15 % materialgjenvinning av treemballasje er ny
 - Det står intet om landbruksplast – *må sjekkes ut*

Krav til landsdekkende returordninger

- **Landsdekkende:** Et godkjent returselskap skal ha landsdekkende og løpende innsamling av emballasjetypene det er godkjent for.
 - *Det er ikke definert nærmere hva landsdekkende er – en tydelig definisjon må inn i forskriften for å unngå fortolkninger.*
- **Plikt til medlemskap** i et returselskap for alle produsenter, importører, pakkere og fyllere (hindrer gratis-passasjerer)
 - *Det er ikke definert om man kan «shoppe» materialselskap for hver emballasjetype eller må ta alt ansvar i ett.*

Krav til godkjenning av returselskap

Hvert returselskap skal søke M-dir om godkjenning - M-dir skal deretter godkjenne disse.

- Det er ikke beskrevet nærmere hvilke kriterier et selskap skal godkjennes etter. *Dette må spesifiseres i ny forskrift!*
- Krav til å dokumentere sine aktiviteter ved årlige rapporteringer.
 - I de to første godkjennings år kreves rapportering 2 ganger årlig, én hovedrapportering og én noe enklere halvårsrapportering.
- M-dir kan gjennom godkjenningen gjøre endringer til returselskapene på for eksempel måloppnåelse (dersom EU endrer disse) for å slippe å gå gjennom prosedyren med å endre forskriften.
- Forslaget gir M-dir mulighet for å føre tilsyn med returselskapene og dette innebærer mulighet for rettslig oppfølging, også med mulighet for tvangsmulkt m.m.

Øvrige momenter i forslaget

Godtgjørelser: til kommuner og næringsaktører er ikke omtalt annet enn i forslaget § 7-5: Produsent skal finansiere innsamling, sortering og materialgjenvinning ... gjennom medlemskap i et returselskap...

- *Kan ordet innsamling i denne sammenheng tolkes slik at vi nå skal dekke alle innsamlingskostnader hos kommuner og næringsaktører? Dette må avklares og i tilfelle motsies!!*

Bransjeavtalene foreslås bragt til opphør når forskrift trer i kraft.

Forsøpling: Det er i flere sammenhenger foreslått forpliktelser rundt forsøpling/marin forsøpling

Optimeringsarbeidet skal fortsette, men med økt fokus på avfallsforebygging.

Vederlaget: bør utformes for å gi incentiver til design for materialgjenvinning og bruk av sekundære råvarer. Det gis ingen føringer på sats eller annet.

Informasjonstiltak: Forslaget gir plikt til «tilstrekkelig» informasjon og minst en landsdekkende kampanje mot forbruker og en mot næringsliv i året. Returselskapene kan samarbeide om dette. *Det gis ingen føringer på omfang/størrelse.*

Konkurransen om våre medlemmer

Elisabeth Kollerød, Salgssjef
Dani Eilertsen, Key Account Manager

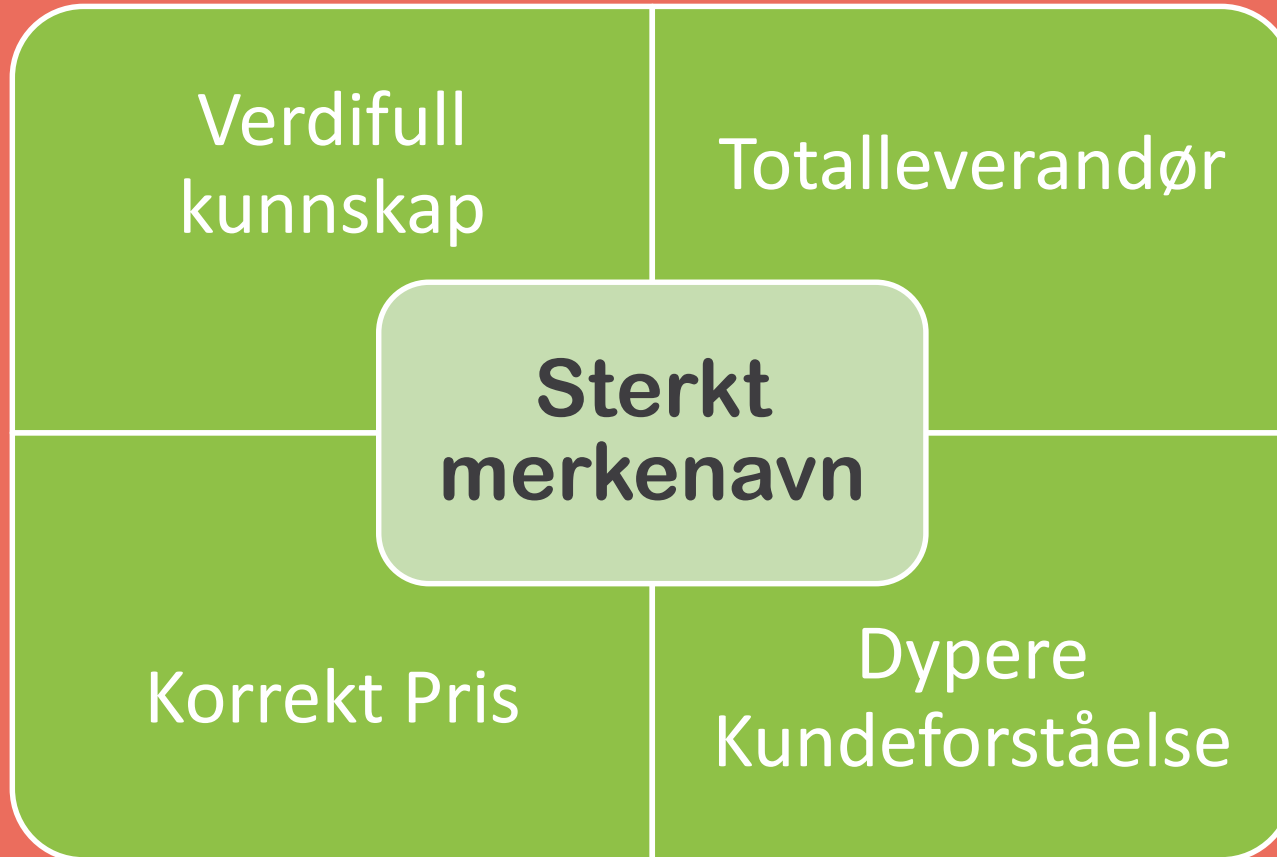
One stop shop – hva skal vi gjøre

- Konkurransen i bransjen – ny situasjon
- Fokus på pris og enkel håndtering av produsentansvaret
- Samarbeid mellom Grønt Punkt, Renas og Batteriretur
- Fordeling av kunder, besøk på tvers av hverandres kunder
- Et tilbud og en faktura (oppfattes som en leverandør)

Erfaringer fra våre kunder - Hva er det våre kunder etterspør i markedet?

*Basert på markedsrapport og direkte tilbakemelding fra kunder

Konkret case

expert

- Etterspør en total løsning
- Utfordrer oss direkte på priser da de selv er sterkt utfordret
- Ønsker å vite hvordan våre priser er utarbeidet

Program for dagen

Kl. 11:30 – 12:30	Lunsj
Kl. 12:30 – 14:00	Velkommen! <ul style="list-style-type: none">• Program for samlingen• Litt om GPN og hver enkelt av oss• Nye utfordringer i bransjen, blant annet konkurranse på emballasje• One stop shop/BENAS. Dagens plastordninger <ul style="list-style-type: none">• Landbruk, blant annet utfordringer med farger, fossilfri plast og bio-plast• Handel og industri – folie næringsliv, økt innsamling• Hardplast-emballasje<ul style="list-style-type: none">○ Paller og bokser○ Farlig avfallsemballasje○ Tiltak og kvernerunde○ "Tomt og tørt"
Kl. 14:00-14:30	Pause

Utfordring med farget rundballefolie

Hvit
Sort
Lyse grønn
Grønn
Rosa
Blå (kommer neste år)

Flere av fargene representerer viktige saker!

GPN er positive til at gode saker støttes, men det gir utfordringer for:

- Innsamling
- Håndtering
- Kvalitet i alle ledd
- Materialgjenvinning

Ulike typer plast

1. Jomfruelig PE

Også kjent som: Fossil plast

Den vanligste plasttypen brukt i landbruksfolie.

Denne plasten er fremstilt av olje/gass.

Samles inn og gjenvinnes. Ta [kontakt](#) med din innsamler.

2. Gjenvunnet PE

Også kjent som: Resirkulert PE plast, Grønn-PE

Rundballefolie hvor hele eller deler av folien er laget av gjenvunnet PE.

Samles inn og gjenvinnes sammen med jomfruelig PE.

Ta [kontakt](#) med din innsamler.

3. Grønn-PE

Også kjent som: Bio-plast

I gjenvinning behandles denne plasttypen på samme måte som jomfruelig PE. I denne plasttypen er byggesteinene/molekylene de samme som i jomfruelig PE. Rundballefolie i grønn-PE er helt eller delvis laget av fornybart materiale (sukkerrør, trevirke), men som ikke er nedbrytbart.

Samles inn og gjenvinnes sammen med jomfruelig PE.

Ta [kontakt](#) med din innsamler.

4. Laminater

Også kjent som: Flerlagsplast.

Laminat er definisjonen på plast som er satt sammen av lag med ulike typer plast. Disse lagene er *ikke-synlige*. Lagene er så tynne og sammensatte at folien framstår som et enkelt lag. For å finne ut om det er laminat eller ikke, se på merkingen på emballasjen eller ta kontakt med leverandøren.

Samles inn separat. Ta [kontakt](#) med din innsamler.

5. Kompostérbar plast

Også kjent som: Grønn PE, nedbrytbar plast

Rundballefolie som er fremstilt av bio-basert materiale – og som er kompostérbar. Selv små mengder av denne typen plast inn i sorteringen av de andre plasttypene vil ødelegge disse, og er derfor uønsket inn i innsamling til gjenvinning. Kompostérbar plast kan leveres til egnet anlegg for slikt, eller som restavfall. Ta kontakt med leverandøren ved usikkerhet.

Denne type plast er ikke med i Grønt Punkts finansieringsordning og da ikke en del av den vårt innsamlingssystem.

6. Kjemisk nedbrytbar plast

Også kjent som: OXO-nedbrytbar plast.

Dette er jomfruelig PE som er tilsatt ulike kjemikalier som bryter plasten ned i mikro-plast, men som aldri vil forsvinne helt. Nedbrytningsprosessen fortsetter videre i verdikjeden. Denne plasttypen er derfor uønsket i innsamlingen av de andre plasttypene. Har du noe du ønsker å bli av med kan det leveres som restavfall. Ta kontakt med leverandøren ved usikkerhet.

Vederlagssatser og godtgjørelse

Vederlag

Godtgjørelse

Det importører og produsenter betaler til GPN for den plasten som går ut på markedet i Norge.

Det innsamlere får av GPN for det de har sendt til materialgjenvinning!

Vederlagssatser og godtgjørelse

GPN ikke alene om emballasje lenger
Landbruk er ikke en del av EU sitt direktiv om emballasje.

Må være selvbærende innen 2018!

Slutt på kryss-subsidiering mellom landbruk og annen emballasje.

Mer innsamlet, enn ut på markedet.

Noen vanskelige fraksjoner.

- Innernett
- Fiberduk
- Solfangerfolie

Høyere kostnader enn inntekter

Endringer av satser pr. kg.

2015 – 2016

- Vederlag
 - Opp fra 1,15 til 1,35
- Godtgjørelse
 - Ned fra 1,4 til 1,2
- Diff: ca. 8-9 000 000,-

2016 – 2017

- Vederlag
 - Uendret
- Godtgjørelse
 - Ned fra 1,2 til 1,0
- Diff. 5 -6 000 000,-

2017 - 2018 ->

- Vederlag ?
- Godtgjørelse ?
- Diff. Ingen, skal være selv bærende.

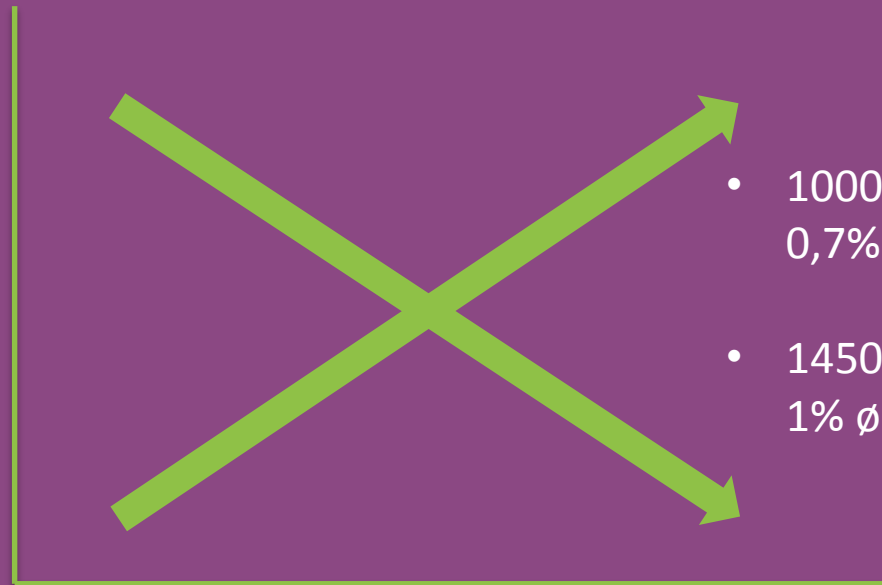

PAUSE!

Deretter:

Kl. 14:30-17:30	Miljødirektoratets forslag til regulering av produsentansvaret <ul style="list-style-type: none">• Ved Christoffer Back Vestli, Miljødirektoratet.• Hovedlinjer i forslaget, ingen nye mål, tre-emballasje og tekstiler Sammen om utfordringene! <ul style="list-style-type: none">• Utfordringer og muligheter slik Grønt Punkt Norge ser det.• Utfordringer og muligheter sett fra en innsamler.• Kafédiskusjoner<ul style="list-style-type: none">○ Hva er den største utfordringen for å samle inn plastemballasje?○ Hvordan sammen bearbeide avfallsbesittere?○ Hva skal GPN bidra (mer?) med?○ Hvordan kan vi gjøre hverandre bedre? Oppsummering og intro til kveldens happenings...
Kl. 19:30	Samling før middag for de som ønsker
Kl. 20:00	Middag

Over tid: økte innsamlingsmål til lavere kostnader (!) i en konkurransesituasjon

- 1000 tonn gjenvunnet:
0,7% økt gjenvunnet
- 1450 tonn gjenvunnet:
1% økt gjenvunnet

Rapportert materialgjenvunnet 2015

<u>Nøkkeltall 2015:</u>	Nevner		Sortert		Sendt til materialgjenvinning	
	Tonn	Tonn	Ut-sortert	Tonn	Andel	
Drikkekartong (eks. skole/barnehage)	19 115			11 870	62,1 %	
Drikkekartong i skoler og barnehager	754			589	78,1 %	
Emballasjekartong (ny: iht. EUs emb-direktiv *)	49 534			23 283	47,0 %	
Ordinær plastemballasje (opprinnelig rapport **)	150 178			44 015	29,3 %	
<u>Inkludert:</u>						
Infinitum (pant)	21 900			18 900		
EPS	7 240			3 606		
FA	4 500			758		
Sum	183 818			67 279		
				36,6%		

Foreslått mål = 55 %

EU-mål = 22,5%

Norsk mål = 30 %

***) Husholdningsplast, Næringsplast og Landbruksplast (ekskl. EPS og FA).

****) Fra og med rapportering 2015 trekkes også beregnede mengder forurensninger (14,2% stein, jord, vann osv.) ut.

*****) Syklus ønsker ikke å oppgi tall før de har fått tilbakemeldinger fra Miljødirektoratet

Godtgjørelser

Årlige fastsatte godtgjørelser?

- Godtgjørelser satt ned 2015 > 2016
 - Ga lavere kostnader
 - Ga samme innsamlet og gjenvunnet tonnasje
- Enkelte godtgjørelser settes ytterligere ned i 2017
 - Fortsatt ned = lavere kostnader
 - Samme innsamlet og gjenvunnet tonnasje?

Markedsbaserte godtgjørelser ? (langsiktig – tidligst fra 2018)

- Periodevise (måned? kvartal?) regulering av godtgjørelser.
- Ihht plastbørser og endringer i disse.
- Fast andel som dekker innsamling, behandling, pressing osv, samt motivere til økt innsamling av vanskelige fraksjoner

Hvordan oppnå nye mål for plastemballasje ?

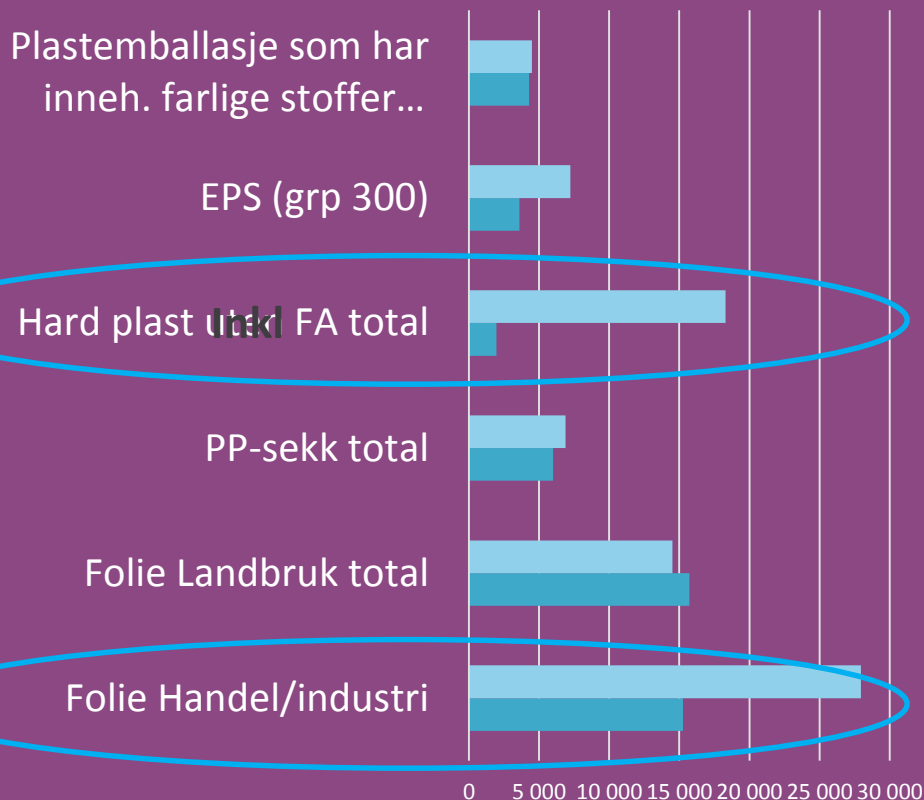
Aktuelt for Grønt Punkt over lengre tidshorisonnt:

- Økt utsortering av utvalgte plastfraksjoner fra næringslivet
 - Økt hjelp til både innsamlere og deres kunder
 - Design for gjenvinning
 - SEA – Sentrale EttersorteringsAnlegg
 - Gjenvinningsstasjoner
 - Kvalitet og sporbarhet
 - Tiltak innen on-the-go emballasje
-
- Prepare-for-reuse skal telle med (nytt – hvordan måles?)

Innsamling og gjenvinning fra næringslivet

Status de ulike fraksjoner:

(**) Material og energigjenvinning slått sammen

Ønskes ytterligere
drahjelp fra oss?

- Økt innsats overfor innsamlere
 - Økt markedsføring av ordningene.
 - Egen innsamlerdag i november
- Økt innsats overfor avfallsbesittere:
 - samarbeid med innsamlere
 - møter ifm medlemskap
 - bruke ulike bransjeorganisasjoner til å påvirke til kildesortering

EPS på kommunenes gjenvinningsstasjoner:

Områder:

Mjøs-regionen

Sunnmøre

Stavanger

Oslo

Vestfold

- Prøveprosjekt startet januar 2012, avsluttet 31. desember 2013.
- Utvidet og akseptert for drift ut 2018.

Hvorfor gjenvinningsstasjoner:

- Under stadig utvikling og oppgradering
- God geografisk dekning
- Små og mellomstore bedrifter benytter disse til en viss grad
- Skille EPS fra øvrig plast

